

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
16/14. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2014. február 12.

A főtanácsnok indítványa a C-26/13. sz.,
Kásler Árpád és Káslerné Rábai Hajnalka kontra OTP Jelzálogbank Zrt.
ügyben

N. Wahl főtanácsnok szerint azok a szerződési feltételek, amelyek a külföldi pénznemben meghatározott kölcsön folyósítására a kölcsön törlesztésekor alkalmazandó átváltási árfolyamtól eltérő átváltási árfolyam alkalmazását írják elő, nem feltétlenül mentesülnek a tisztességtelen jellegükre vonatkozó értékelés alól

Noha az ilyen feltételek előzetesen a külföldi pénznemben meghatározott kölcsönszerződés elsődleges tárgya alá tartozónak tekinthetők, a nemzeti bíróság feladata annak meghatározása, hogy a fogyasztóknak módjukban állt-e megérteni, hogy a két árfolyam közötti különbözetből eredően többletterhet viselhetnek

A tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelv¹ előírja, hogy az eladóval vagy szolgáltatóval kötött szerződésekben szereplő tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztókra nézve. A szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, valamint az árak vagy díjazásnak az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással való megfelelésére vonatkozó feltételt illetően az irányelv ugyanakkor előírja, hogy e feltételek tisztességtelen jellege nem vizsgálható, amennyiben ezek világosak és érthetőek.

2008. május 29-én Kásler Á. és Káslerné Rábai H. devizában nyilvántartott jelzálogtípusú kölcsönszerződést kötött egy magyar bankkal. A bank 14 400 000 magyar forint (HUF) (körülbelül 46 469 EUR) összegű kölcsönt nyújtott a kölcsönvevőknek, amelynek svájci frankban (CHF) meghatározott összegét 94 240,84 CHF-ban rögzítették. A szerződés értelmében a Kásler házaspár tudomásul vette, hogy a nyújtott kölcsönön kívül annak ügyleti kamata és kezelési költsége, valamint a késedelmi kamat és az egyéb költségek is svájci frankban kerülnek meghatározásra.

A szerződés azt is kikötötte, hogy a kölcsön összegének svájci frankban való megállapítása e devizának a bank által alkalmazott, a kölcsönösszeg folyósítása napján érvényes **vételi árfolyamán** történik. A szerződés értelmében ugyanakkor az egyes törlesztőrészeket HUF összegét a hitelező **a bank által alkalmazott**, az esedékesség napját megelőző napon érvényes **svájci frank eladási árfolyamon** kell meghatározni.

A Kásler házaspár a magyar bíróságok előtt megtámadta azon feltételt, amely feljogosítja a bankot arra, hogy az esedékes törlesztőrészeket az eladási svájci frankárfolyam alapján számolja. E feltétel tisztességtelen jellegére hivatkoznak, mivel az a kölcsön törlesztésére az annak folyósításakor alkalmazott átváltási árfolyamtól eltérő átváltási árfolyam alkalmazását írja elő.

A jogvitát felülvizsgálati eljárásban elbíráló Kúria (Magyarország) azt a kérdést teszi fel a Bíróságnak, hogy a külföldi pénznemben meghatározott kölcsönszerződésre alkalmazandó átváltási árfolyamot meghatározó feltétel a szerződés elsődleges tárgya vagy a szolgáltatás minőség/ár aránya alá tartozik-e. Adott esetben azt szeretné tudni, hogy mikor tekinthető az ilyen feltétel olyannyira világosnak és érthetőnek, hogy a tisztességtelen jellege az irányelv alapján nem vizsgálható. A magyar bíróság azt is meg szeretné tudni, hogy abban az esetben, ha a szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, a nemzeti bíróság jogosult-e azt módosítani vagy kiegészíteni.

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

A mai napon ismertetett indítványában Wahl főtanácsnok először is tisztázza, hogy annak megállapításához, hogy mi minősül a szerződés elsődleges tárgyának, azt kell minden egyes esetben meghatározni, hogy mely alapvető szolgáltatás(oka)t kell a szerződés általános rendszerében objektíve alapvetőnek úgy tekinteni. Azt kell tehát megvizsgálni, hogy a szóban forgó feltételek önmagukban részét képezik-e a szerződést meghatározó szolgáltatásoknak oly módon, hogy ezek hiányában a szerződés elveszíti valamely alapvető jellemzőjét, vagy akár a fennmaradó szerződéses kikötések alapján már nem teljesíthető.

Wahl főtanácsnoknak ezzel kapcsolatban az az álláspontja, hogy a kifejezetten külföldi pénznemben meghatározott szerződés esetén (mint amilyenről az alapügyben van szó), **az alkalmazandó árfolyamokat meghatározó feltételek** – a tőkeösszeg rendelkezésre bocsátására és a kamatfizetésre vonatkozó feltételekhez hasonlóan – **a szerződés elsődleges tárgya alá tartoznak**. A külföldi pénznemben meghatározott kölcsön mechanizmusához tartozó egyik alapvető elemnek minősülnek ugyanis, mivel hiányukban lehetetlenné válna a szerződés teljesítése.

Másodsorban, ami azt a kérdést illeti, hogy e feltételek világosak és érthetőek-e, a főtanácsnok úgy véli, hogy e kritérium vizsgálata nem korlátozódhat pusztán a feltételek megfogalmazására. Valamely szerződési feltétel világosságának és érthetőségének ugyanis lehetővé kell tennie a fogyasztó számára, hogy rendelkezzen azokkal az információkkal, amelyek segítségével módjában áll az adott szerződés megkötésének előnyeit és hátrányait, valamint az ügyletből számára fakadó kockázatokat megítélni. Így **a fogyasztónak nem csak a kikötés tartalmát kell megértenie, hanem az ahhoz kapcsolódó kötelezettségeket és jogokat is**.

Ami a szóban forgó kölcsönszerződést illeti, Wahl főtanácsnok úgy véli, hogy a kölcsön folyósítására, illetve törlesztésére alkalmazandó átváltási árfolyamokra vonatkozó szerződéses kikötések világosan kifejezettnek tűnnek. Mindazonáltal úgy ítéli meg, hogy **kétségek merülhetnek fel arra vonatkozóan, hogy a fogyasztónak módjában állt-e megérteni, hogy a külföldi pénznem eladási árfolyama és ugyanezen pénznem vételi árfolyama között fennálló különbözetről eredően többletterhet viselhet**. E tekintetben Wahl főtanácsnok úgy véli, hogy a Kúriának kell erre a kérdésre válaszolnia a vitatott szerződés megkötésekor fennálló objektív elemek alapján.

Végül a főtanácsnok úgy ítéli meg, hogy abban az esetben, ha a tisztességtelen feltétel elhagyása a jelen esethez hasonlóan teljesíthetetlenné teszi a szerződést, **az irányelvvel nem ellentétes az, hogy a nemzeti bíróság a kifogásolt feltételt a nemzeti jog valamely kiegészítő rendelkezésével helyettesítse**, amennyiben ez a helyettesítés a nemzeti jog alapján lehetséges. Ez a megközelítésmód ugyanis lehetővé teszi az irányelv céljának elérését, amely többek között a felek közötti egyensúly helyreállítására irányul, a lehető legnagyobb mértékben fenntartva ugyanakkor a szerződés egészének érvényességét.

Ha az ilyen helyettesítés nem lenne megengedett, és a bíróság köteles lenne megsemmisíteni a szerződést, a semmisség szankciójának visszatartó ereje, valamint a fogyasztók védelmére irányuló cél kerülne veszélybe. A jelen esetben az ilyen megsemmisítésnek ugyanis az lenne a hatása, hogy a teljes hátralék esedékessé válik. Márpedig ez meghaladná a fogyasztó pénzügyi képességeit, és ezért jobban büntetné őt, mint a hitelezőt, amely e következményre tekintettel lehetséges, hogy nem lenne annak elkerülésére ösztönözve, hogy ilyen kikötéseket illesszen a szerződéseibe.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

*A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.
A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon*

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

*A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:
„[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106*